RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 227.731 van 17 juni 2014
in de zaken A. 204.251/X-15.056 (I)
204.252/X-15.057 (II)
204.276/X-15.068 (III).

In zake : I.
het AUTONOOM OVERHEIDSBEDRIJF BELGOCONTROL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Donatienne Ryckbost en Emmanuel Ryckbost
kantoor houdend te 8400 Oostende
E. Beernaertstraat 80
bij wie woonplaats wordt gekozen

II.

de NV THE BRUSSELS AIRPORT COMPANY,
Rechtsgeding hervat door :
de NV BRUSSELS AIRPORT COMPANY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Donatienne Ryckbost en Emmanuel Ryckbost
kantoor houdend te 8400 Oostende
E. Beernaertstraat 80
bij wie woonplaats wordt gekozen

III.
de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Mobiliteit
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Bart Van Hyfte en Laurent Delmotte
kantoor houdend te 1060 Brussel
Gulden Vlieslaan 77
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

I. + II. + III.
het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Marc Van Bever
kantoor houdend te 1850 Grimbergen
Pastoor Woutersstraat 32/7
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partijen :

I.
1. de NV UPLACE
2. de NV USHOP
3. de NV UWORK
4. de NV MAGNOLIA PARK
5. de NV USTAY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Bouckaert, Pieter Vandenheede en Guan Schaiko
kantoor houdend te 1000 Brussel
Loksumstraat 25
bij wie woonplaats wordt gekozen

II.
1. de NV UPLACE
2. de NV USHOP
3. de NV UWORK
4. de NV MAGNOLIA PARK
5. de NV USTAY.
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Bouckaert, Pieter Vandenheede en Guan Schaiko
kantoor houdend te 1000 Brussel
Loksumstraat 25
bij wie woonplaats wordt gekozen
6. de NV IMMO VILVO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Jan Van Rijswijcklaan 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

III.
1. de NV UPLACE
2. de NV USHOP
3. de NV UWORK
4. de NV MAGNOLIA PARK
5. de NV USTAY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Bouckaert, Pieter Vandenheede en Guan Schaiko
kantoor houdend te 1000 Brussel
Loksumstraat 25
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1. Het beroep, ingesteld op 30 maart 2012, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 16 december 2011 houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "afbakening VSGB en aansluitende open ruimtegebieden", "met betrekking tot de afbakeningslijn en de clusters C3, C4, C5, C6 en C8, meer in het bijzonder voor wat betreft :

1) de bestemmingswijziging naar 'parkgebied' waarvan de bestemmingsvoorschriften liggen vervat in artikel C8.2;

2) de bestemmingswijziging naar 'zone voor gemengd open ruimte gebied' waarvan de bestemmingsvoorschriften liggen vervat in artikel C8.3; en

3) de bestemmingsvoorschriften vervat in de artikelen C0.2 - C3.1 tot en met C3.6 - C3.8 - C3.10 - C4.1-C4.3 - C5.1 - C6.4.1 - C6.7 - C8.6." (zaak *sub* I)

Het beroep, ingesteld op 30 maart 2012, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 16 december 2011 houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "afbakening VSGB en aansluitende open ruimtegebieden", "voor zover het betrekking heeft op Cluster C5, C6 en C8, meer in het bijzonder voor wat betreft :

-de wijziging van de bestemming van de zone voor openbaar nut en gemeenschapsvoorzieningen naar zone voor spoorwegen (artikel C8.1) en bouwvrij agrarisch gebied (artikel C8.4) en van agrarisch gebied naar parkgebied (artikel C8.2);

-de bestemmingsvoorschriften zoals vervat in de artikelen C5.1.1 en C5.1.2, C6.4, C6.5 en C6.7, C8.1 tem C8.7 en C8.12." (zaak *sub* II)

Het beroep, ingesteld op 2 april 2012, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 16 december 2011 houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "afbakening VSGB en aansluitende open ruimtegebieden", "meer bepaald wat betreft :

- de stedenbouwkundige voorschriften van de artikelen C5.1, C5.1.2, C6.4, C6.5, C6.6, C6.7, C8.1, C8.2, C8.3, C8.4, C8.5, C8.6, C8.7 en C8.12 van de bijlage II;
- de met deze voorschriften overeenstemmende onderdelen van de deelplannen 8, 9 en 10 van het Grafisch Plan, gevoegd als bijlage I bij het Besluit van 16 december 2011;
- de wijziging van de bestemming van de zone voor openbaar nut en gemeenschapsvoorzieningen naar zone voor spoorwegen (artikel C8.1) en bouwvrij agrarisch gebied (artikel C8.4) en van agrarisch gebied naar parkgebied (artikel C8.2).” (zaak *sub* III)

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft in alle zaken een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben in alle zaken een memorie van wederantwoord ingediend.

In de zaak *sub* I hebben de tussenkomende partijen een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 10 juli 2012. Deze tussenkomende partijen hebben een memorie ingediend.

In de zaak *sub* II hebben de eerste tot en met de vijfde tussenkomende partijen een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 10 juli 2012. Deze tussenkomende partijen hebben een memorie ingediend.

In de zaak *sub* II heeft de zesde tussenkomende partij een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 3 september 2012. Deze tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

In de zaak *sub* III hebben de tussenkomende partijen een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij

beschikking van 3 september 2012. Deze tussenkomende partijen hebben een memorie ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld in alle zaken.

In alle zaken hebben de verwerende partijen en de tussenkomende partijen een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. In alle zaken heeft de verzoekende partij een laatste memorie ingediend.

In de zaak *sub* II heeft de nv Brussels Airport Company op 8 januari 2014 een verzoekschrift tot gedinghervatting ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 maart 2014.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht, in de drie zaken.

Advocaat Donatienne Ryckbost, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Ingrid Durnez, die *loco* advocaat Marc Van Bever verschijnt voor de verwerende partij, en advocaten Jan Bouckaert en Pieter Vandenheede, die verschijnen voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord, in de zaak *sub* I.

Advocaat Donatienne Ryckbost, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Ingrid Durnez, die *loco* advocaat Marc Van Bever verschijnt voor de verwerende partij, advocaten Jan Bouckaert en Pieter Vandenheede, die verschijnen voor de tussenkomende partijen sub 1 tot en met 5, en advocaat Bart Van Weerdt, die *loco* advocaten Peter Flamey en Gregory Verhelst verschijnt voor de tussenkomende partij *sub* 6, zijn gehoord, in de zaak *sub* II.

Advocaat Bart Van Hyfte, die verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Ingrid Durnez, die *loco* advocaat Marc Van Bever verschijnt voor de verwerende partij, en advocaten Jan Bouckaert en Pieter Vandenheede, die verschijnen voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord, in de zaak *sub* III.

Auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven in de zaken *sub* I en II, en een gedeeltelijk eensluidend advies in de zaak *sub* III.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten in alle zaken

3.1. Met het bestreden gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "afbakening VSGB en aansluitende open ruimtegebieden" (hierna: gewestelijk RUP) geeft de Vlaamse regering uitvoering aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV), dat bepaalt dat het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (hierna: VSGB) dient te worden afgebakend.

3.2. Na een voorbereidende overlegfase beslist de Vlaamse regering op 20 februari 2009 de minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening te gelasten een gewestelijk RUP op te maken voor het VSGB op basis van de opties in het eindrapport.

3.3. Op 29 juni 2009 keurt de dienst Veiligheidsrapportage van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie het ruimtelijk veiligheidsrapport over het voorontwerp van het gewestelijk RUP goed.

3.4. In april 2009 dient de nv Soresma als opsteller van het plan-MER bij de dienst Mer een voorstel van nota voor publieke consultatie in overeenkomstig artikel 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 april

2008 ‘betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan’.

3.5. De door de dienst Mer op 19 mei 2009 volledig verklaarde nota voor publieke consultatie wordt door de dienst Mer ter inzage gelegd door publicatie op de website van de dienst Mer en van het departement RWO van 10 juni 2009 tot en met 9 juli 2009 en door het ter beschikking stellen ervan op het gemeentehuis van Asse, Beersel, Dilbeek, Drogenbos, Grimbergen, Kortenberg, Kraainem, Linkebeek, Machelen, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Steenokkerzeel, Tervuren, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Zemst en Zaventem en op het stadhuis van Halle en Vilvoorde. Parallel aan de terinzagelegging worden de adviezen bij de administraties en de openbare besturen gevraagd. Ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de 19 gemeenten van dit gewest worden uitgenodigd hun opmerkingen te formuleren op de nota en dit gelet op de mogelijk gewestgrensoverschrijdende milieueffecten.

De ontvangen inspraakreacties en adviezen op de volledig verklaarde nota voor publieke consultatie worden behandeld op de “richtlijnenvergadering” van 2 september 2009.

3.6. Op 16 december 2009 maakt de dienst Mer de richtlijnen op over de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het plan-MER.

3.7. Op 11 juni 2010 keurt de dienst Mer het plan-MER over het voorontwerp van het gewestelijk RUP goed.

3.8. Op 27 september 2010 vindt de plenaire vergadering over het voorontwerp van het gewestelijk RUP plaats.

3.9. Op 17 december 2010 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van het gewestelijk RUP voorlopig vast.

3.10. Het plangebied wordt opgesplitst in drie deelruimtes: de Zuidelijke kanaalzone, de zone Zellik - Groot-Bijgaarden en de zone rond het Zaventemse. Iedere deelruimte wordt in een aantal clusters opgesplitst.

De eerste deelruimte, de Zuidelijke kanaalzone, ten zuidwesten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest vormt een verstedelijkte uitloper in de richting van Halle. Het kanaal Brussel-Charleroi is de belangrijkste drager van deze deelruimte. Deze zone wordt opgesplitst in volgende clusters:

- Cluster A1: Verlengde Stallestraat
- Cluster A2: Wonen Zuun-Negenmanneke
- Cluster A3: Bergensesteenweg
- Cluster A4: Biest-Hoeve Bretonne
- Cluster A5 en A6: Drogenbos Kanaal - noordelijke ontsluiting
- Cluster A7: Lot

De tweede deelruimte, Zellik-Groot-Bijgaarden, kent een sterke verweving van verstedelijkte gebieden en waardevolle omringende open ruimten. Deze zone wordt opgesplitst in volgende clusters:

- Cluster B1 en B3: open ruimte corridor over de N9 en E40
- Cluster B2: kern Zellik
- Cluster B4: kern Groot-Bijgaarden
- Cluster B5: Hunderenveld
- Cluster B6: Kattebroek – Hof te Elegem
- Cluster B7: Open ruimtegebieden in Dilbeek Zuid
- Cluster B8: Horing, Laarbeekbos
- Cluster B9: Kern Wemmel en open ruimte tussen Wemmel en Zellik

In de derde deelruimte, het Zaventemse, concentreren de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zich in de directe omgeving van de luchthaven, meer bepaald vanaf het Zeekanaal met het centrum van Vilvoorde tot en met de bedrijventerreinen van Zaventem. Deze zone wordt opgesplitst in de volgende clusters:

- Cluster C1: Heizel parking C

- Cluster C2: Strombeek-Bever en Koningslo
- Cluster C3: Reconversiegebied Vilvoorde-Machelen
- Cluster C4: Open ruimte Luchthavenlaan te Machelen
- Cluster C5: Noordrand van de internationale luchthaven van Zaventem
- Cluster C6: Open ruimte netwerk Machelen – Zaventem – Kraainem – Wezembeek-Oppem
- Cluster C7: Bedrijvigheid aan de Woluwelaan
- Cluster C8: Nossegemdelle en Weiveld-Zuid
- Cluster C9: Wonen te Sterrebeek
- Cluster C10 en C11: voormalige renbaan Sterrebeek, Museum voor Midden-Afrika, Golf Ravenstein.

3.11. De verzoekende partij in de zaak *sub* I is ontstaan uit de voormalige Regie der Luchtwegen en stelt in te staan voor de veiligheid van de luchtvaart, onder meer om en rond de luchthaven Brussel-Nationaal. De verzoekende partij in de zaak *sub* II stelt de infrastructuur en de activiteiten van de luchthaven Brussel-Nationaal te beheren en eveneens in te staan voor de luchtverkeersveiligheid. De verzoekende partij in de zaak *sub* III stelt met haar directoraat-generaal luchtvaart (DGLV) van de FOD Mobiliteit en Vervoer verantwoordelijk te zijn voor de uitrusting en uitbating van de luchthaven Brussel-Nationaal, en voor het luchtverkeer en de veiligheid ervan.

3.12. Ter gelegenheid van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 14 februari 2011 tot en met 14 april 2011, worden 1350 tijdige bezwaarschriften ingediend, waaronder door de verzoekende partijen.

3.13. Op 7 juli 2011 brengt de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (hierna: Vlacoro) advies uit.

De Vlacoro gaat in haar advies op verschillende punten van de bezwaren van de verzoekende partijen in en “dringt aan op aanvulling van de stedenbouwkundige voorschriften met het oog op het verzekeren van de luchtverkeersveiligheid”.

3.14. Op 23 september 2011 beslist de Vlaamse regering de termijn waarbinnen het gewestelijk RUP moet worden vastgesteld met 60 dagen te verlengen.

3.15. Op 10 november 2011 brengt de afdeling wetgeving van de Raad van State advies uit over het ontwerpbesluit.

3.16. Bij het in al de zaken bestreden besluit van 16 december 2011 stelt de Vlaamse regering het gewestelijk RUP definitief vast.

3.17. Van dit besluit wordt melding gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 februari 2012.

IV. Samenvoeging

4. In het belang van een goede rechtsbedeling dienen de zaken A. 204.251/X-15.056, A. 204.252/X-15.057 en A. 204.276/X-15.068 te worden samengevoegd.

V. Ontvankelijkheid van de vorderingen tot tussenkomst in alle zaken

5.1. De eerste tot en met de vijfde tussenkomende partij in de zaken *sub* I, II en III stoelen hun belang bij hun tussenkomst in hun verzoekschrift en memorie tot tussenkomst op de realisatie van het project Uplace, dat zich situeert binnen de cluster C3 "Reconversiegebied Vilvoorde-Machelen" van het gewestelijk RUP en meer bepaald binnen de deelzone C3.2 "Gebied voor gemengde activiteiten II" van deze cluster. De eerste tussenkomende partij wijst erop dat zij ontwikkelaar is van het project en titularis van de stedenbouwkundige vergunning ter realisatie daarvan, vergunning die werd verleend op grond van het voorlopig vastgesteld gewestelijk RUP. De tweede tot de vijfde tussenkomende partij zijn alle deels eigenaar van de percelen waarop het Uplace-project zal worden gerealiseerd. Zij wijzen erop dat zij een voldoende belang hebben als

eigenaars van gronden binnen de perimeter van het bestreden gewestelijk RUP. Gesteld wordt verder uitdrukkelijk dat de tussenkomsten dienen ter ondersteuning en vrijwaring van de bestemming van het gewestelijk RUP.

5.2. De zesde tussenkomende partij in de zaak *sub* II wenst als eigenaar van de site "De Molens" aan de Sluisstraat te Vilvoorde, aldaar een reconversie-, *brownfield*- en stadsvernieuwingsproject te realiseren en beoogt met haar vordering tot tussenkomst het behoud van de deelzone C3.1 "Gebied voor gemengde activiteiten I".

5.3. Gelet op de vernietiging van het gewestelijk RUP in zoverre dit de cluster C3 "Reconversiegebied Vilvoorde – Machelen" betreft, bij 's Raads arrest nr. 227.723 van 17 juni 2014, wordt vastgesteld dat de tussenkomende partijen die hun belang uitdrukkelijk verbinden aan de vrijwaring van de bestemming van hun gronden binnen de in deze cluster gelegen deelzone C3.2 "gebied voor gemengde activiteiten II", geen belang meer hebben om in de huidige zaken tussen te komen. Ook zonder belang is de zesde tussenkomende partij in de zaak *sub* II, die met haar vordering tot tussenkomst enkel de bestemming beoogt te vrijwaren van de in de cluster C3 gelegen deelzone C3.1 "gebied voor gemengde activiteiten I", des te meer aangezien het beroep in de zaak *sub* II enkel tegen de clusters C5, C6 en C8 is gericht.

VI. Ontvankelijkheid van de beroepen in alle zaken

Standpunt van de partijen

6.1. De verzoekende partij in de zaak *sub* I doet in haar verzoekschrift, wat haar belang betreft, gelden, dat het beroep tot vernietiging van de door haar aangewezen voorschriften van het gewestelijk RUP wordt ingesteld in de mate dat het garanderen van de veiligheid van het luchtverkeer in gedrang wordt gebracht. Het aldus gedeeltelijk tegen het gewestelijk RUP ingesteld beroep zal volgens haar op geen enkele wijze afbreuk doen aan de algemene economie van het plan.

De verzoekende partij in de zaak *sub* II beroept zich in haar verzoekschrift, wat haar belang betreft, op het vrijwaren van de veiligheid van het luchtverkeer en de luchthavenuitbating. Zij betoogt dat de bestreden voorschriften de plaatsing van luchthaveninfrastructuur, zoals radars, bemoeilijken. Deze voorschriften staan onder andere ook de inplanting van energie-infrastructuur (windturbines) toe, die de uitbating van de luchthaven kunnen bemoeilijken. Verder vergroten de voorschriften het veiligheidsrisico, zoals door toename van de vogelstand. Zij wijst erop dat haar maatschappelijk doel het beheer van de infrastructuur en de activiteiten Brussel Nationaal betreft en dat zij over expliciete opdrachten en bevoegdheden beschikt om de veiligheid van het luchtverkeer en de luchthaveninstallaties te waarborgen.

De verzoekende partij in de zaak *sub* III voert aan dat zij er belang bij heeft om de vernietiging te vorderen van stedenbouwkundige voorschriften of bestemmingswijzigingen die de openbare luchtverkeersveiligheid in het gedrang brengen.

6.2. In haar memorie van antwoord merkt de verwerende partij in de zaak *sub* II op dat de verzoekende partij in deze zaak geen "persoonlijk" belang bij de gevorderde nietigverklaring heeft, nu niet zij maar de verzoekende partij in de zaak *sub* I voor de luchtverkeersveiligheid moet instaan.

6.3. Verder merkt de verwerende partij in alle zaken op dat de verzoekende partijen hun belang zelf beperken tot een aantal clusters en voorschriften van het bestreden gewestelijk RUP. Zij stelt dat een gedeeltelijke vernietiging mogelijk is, waardoor de overige delen van het gewestelijk RUP kunnen behouden blijven en dat de uiteindelijke beslissing dezelfde zou zijn gebleven indien de clusters waarvan de verzoekende partijen de vernietiging vragen niet in het gewestelijk RUP zouden zijn opgenomen. Het belang van de verzoekende partijen bij de nietigverklaring moet dan ook tot deze laatste worden beperkt.

6.4. In haar laatste memorie laat de verwerende partij in alle zaken gelden dat de bestreden voorschriften niet van de betrokken zones kunnen worden afgezonderd, zodat het beroep onontvankelijk is, wat "trouwens ook de conclusie [is] die de auditeur eruit getrokken heeft". Verder betoogt zij dat het voorwerp van het beroep door de verzoekende partijen in hun laatste memorie zeker niet kan worden uitgebreid tot de volledige nietigverklaring van het gewestelijk RUP.

6.5. De verzoekende partijen in de zaken *sub* I en II laten in hun laatste memorie gelden dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord zelf erkent dat een partiële vernietiging van het gewestelijk RUP mogelijk is. Het gegeven dat de verwerende partij dit standpunt in haar laatste memorie nadat zij kennis heeft genomen van het auditoraatsverslag, aanpast, doet aan het initieel door deze partij ingenomen standpunt geen afbreuk en is niet ernstig. De verzoekende partijen benadrukken dat hun belang onlosmakelijk met de gevorderde partiële vernietiging van het gewestelijk RUP is verbonden en bevestigen dat zij enkel de nietigverklaring van dit RUP vorderen in zoverre dit de in hun verzoekschrift aangegeven bestemmingsvoorschriften binnen de clusters C3, C4, C5, C6 en C8 betreft. Dit volstaat volgens hen om de luchtvaartveiligheid en de luchterfdienstbaarheden niet langer in het gedrang te brengen. Bovendien is een uitbreiding van hun beroep lopende de procedure niet meer mogelijk. Tot slot tonen de verzoekende partijen op uitgebreide wijze aan dat de door hen behartigde veiligheidsproblematiek zich manifesteert over een aantal afsplitsbare gedeelten binnen de clusters.

De verzoekende partij in de zaak *sub* III merkt evenzeer op dat de verwerende partij er in haar memorie van antwoord zelf van uitging dat een gedeeltelijke vernietiging, beperkt tot specifieke deelgebieden binnen de clusters, perfect mogelijk was. Zij stelt evenwel zich aan te sluiten bij de suggestie van de eerste auditeur-verslaggever om de clusters C5, C6 en C8 in hun totaliteit te vernietigen, mocht de Raad van State de eerste auditeur hierin volgen.

Beoordeling

6.6. De verzoekende partij in de zaak *sub* II doet terecht gelden dat zij overeenkomstig het koninklijk besluit van 21 juni 2004 'betreffende de toekenning van de exploitatielicentie van de luchthaven Brussel-Nationaal aan de naamloze vennootschap The Brussels Airport Company', onder meer het landen en opstijgen van vliegtuigen op de luchthaven moet verzekeren (artikel 4), en dat zij daarbij moet zorgen voor voldoende kwaliteit, onder meer wat betreft de veiligheid (artikel 5). Op zich verschaffen deze taken de verzoekende partij in de zaak *sub* II voldoende belang bij de door haar gevraagde partiële nietigverklaring van het gewestelijk RUP.

De exceptie van de verwerende partij in de zaak *sub* II desbetreffend, is ongegrond.

6.7. Gelet op de nietigverklaring van de cluster C3 bij 's Raads arrest nr. 227.723 van 17 juni 2014, dient ambtshalve te worden vastgesteld dat het beroep in de zaak *sub* I geen voorwerp – en de verzoekende partij in deze zaak derhalve geen belang – meer heeft in zoverre, zij met haar beroep voorschriften van de cluster C3 viseert.

6.8. Wat de gevorderde nietigverklaring van de afbakeningslijn, dit zijn de artikelen A0.0, B0.0 en C0.0 van het gewestelijk RUP, in de zaak *sub* I betreft, wordt vastgesteld dat de verzoekende partij in deze zaak niet toelicht en ook niet spontaan mag blijken, waarom deze afbakening haar zou grieven. Derhalve ontbeert zij het belang bij haar beroep in zoverre daarmee de vernietiging van de afbakeningslijn van het gewestelijk RUP wordt beoogd.

6.9. De verwerende partij in alle zaken en de verzoekende partij in de zaak *sub* III merken terecht op dat ingevolge het advies van de Vlacoro in het voorschrift C5.1.2 de volgende bepaling werd opgenomen:

> "Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming zijn toegelaten voor zover ze niet strijdig zijn met de gangbare

luchtvaarterfdienstbaarheden of een gevaar opleveren voor de luchtverkeersveiligheid."

Wat het voorschrift C5.1.2 betreft, werd aldus voorrang gegeven aan de luchtverkeersveiligheid. De verzoekende partij in de zaak *sub* III merkt in haar laatste memorie zelf nog op dat dit voorschrift "effectief rekening heeft gehouden met de bezwaren van o.m. verzoekende partij inzake de luchtverkeersveiligheid", "wat bewijst dat het perfect mogelijk was om alle opmerkingen in het GRUP zelf te regelen, en niet in een later 'flankerend beleid'". Vastgesteld wordt dat de verzoekende partijen, gelet op het door hen aangevoerde belang, het vereiste belang bij de nietigverklaring van het voorschrift C5.1.2 missen.

6.10. Het blijkt niet dat de gebeurlijke partiële nietigverklaring van het gewestelijk RUP, zoals in alle zaken door de verzoekende partijen gevraagd, de algemene economie van het gewestelijk plan zal aantasten. In dit verband dient overigens vastgesteld dat de verwerende partij initieel, in haar memorie van antwoord, eenzelfde mening was toegedaan.

De met betrekking tot de partiële vernietiging aangevoerde excepties in de laatste memorie van de verwerende partij in alle zaken, dienen dan ook te worden verworpen.

6.11. Gelet op wat vooraf gaat, zijn de beroepen ontvankelijk, behoudens in zoverre het beroep in de zaak *sub* I de voorschriften van de reeds vernietigde cluster C3 (artikelen C3.1 tot en met C3.6, C3.8 en C3.10) en de afbakeningslijn (artikelen A0.0, B0.0 en C0.0) van het gewestelijk RUP betreft en in zoverre de beroepen in alle zaken het voorschrift C5.1.2 van dit gewestelijk RUP betreffen.

VII. Onderzoek van het derde middel

Standpunt van de partijen

7.1. De verzoekende partijen roepen in een derde middel onder meer de schending in van artikel 2.2.7, § 7, van de Vlaamse Codex op de Ruimtelijke Ordening (hierna : VCRO) en het zorgvuldigheidsbeginsel.

7.2.1. De verzoekende partij in de zaak *sub* I voert aan dat zij in haar bezwaarschrift uitvoerig aantoont welke bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften in functie van de luchterfdienstbaarheden en het waarborgen van de luchtverkeersveiligheid dienen te worden aangepast. In de bestreden beslissing wordt ter zake echter geen enkele verwijzing naar, dan wel weerlegging van, het door haar ingediende bezwaarschrift gegeven, en dit ook niet wat de bezwaarschriften van andere bevoegde organen, zoals The Brussels Airport Company en het Directoraat-generaal Luchtvaart, betreft. Voor de verzoekende partij is het aldus onmogelijk te achterhalen waaruit de onderliggende overwegingen bestaan om de bezwaren te weerleggen. In het advies van de Vlacoro wordt wel afdoende ingegaan op de bezwaren van de verzoekende partij en de andere bevoegde organen. De Vlacoro stelt duidelijk het belang van de luchtvaartveiligheid voorop en geeft jegens de verwerende partij duidelijk aan dat aanpassingen van bepaalde bestemmingen en bestemmingsvoorschriften zich opdringen, alsook het voorzien in een correcte en effectieve regelgeving. In de bestreden beslissing wordt evenwel geen enkele verwijzing naar, dan wel weerlegging van dit advies van de Vlacoro gegeven.

7.2.2. Concreet werd in het bezwaarschrift van de verzoekende partij in de zaak *sub* I het volgende uiteengezet:

> "- voor het gebied ten Noorden van de luchthaven
> o in het bestemmingsvoorschrift C5.l. 'specifiek regionaal bedrijventerrein'
> ▪ geen bepalingen werden opgenomen aangaande de luchterfdienstbaarheden en waarborgen voor de luchtverkeersveiligheid ten opzichte van de optimale werking van de luchtvaartnavigatiehulpmiddelen en de radiocommunicatiehulpmiddelen beschreven in ICAO

Bijlage 10 (zoals bv. radarinstallaties, Instrumental Landing Systems (ILS))
        - geen bepalingen werden opgenomen die het toelaten om de huidige Taxiway noord 'N' te verlengen
    - o in het bestemmingsvoorschrift C4.l. 'parkgebied' en C4.3 'bosgebied'
        - geen garanties werden ingeschreven aangaande de luchterfdienstbaarheden die een aantal beperkingen opleggen ten opzichte van de bestaande of te ontwerpen vliegprocedures zoals deze beschreven zijn in ICAO PANS-OPS Document 8168
    - o in de bestemmingsvoorschriften C3.1 tot en met C3.4 'gemengde activiteiten' – in artikel C3.5 'gemengd regionaal bedrijventerrein' – in artikel C3.6 'specifiek regionaal bedrijventerrein' – in artikel C3.8 'gebied voor ongelijkvloerse verkeers- en vervoersinfrastructuur' – in artikel C 3. l0 'ontsluiting' en artikel C0.2 'ontsluiting'
        - geen garanties werden ingeschreven aangaande de luchterfdienstbaarheden die een aantal beperkingen opleggen ten opzichte van de optimale werking van de luchtvaartnavigatiehulpmiddelen en de radiocommunicatiehulpmiddelen beschreven in ICAO Bijlage 10 (zoals bv. radarinstallaties, Instrumental Landing Systems (ILS) alsook ten opzichte van de bestaande of te ontwerpen vliegprocedures zoals deze beschreven zijn in ICAO PANS-OPS Document 8168[)].

- voor de gebieden aan het uiteinde van de Runway 25R (gelegen voor 07L)
    - o in het bestemmingsvoorschrift C6.4. 'parkgebied'
        - geen garanties werden ingeschreven aangaande de luchterfdienstbaarheden die een aantal beperkingen opleggen ten opzichte van de optimale werking van de luchtvaartnavigatiehulpmiddelen en de radiocommunicatiehulpmiddelen beschreven in ICAO Bijlage 10 (zoals bv. radarinstallaties, Instrumental Landing Systems (ILS)[)]
    - o in het bestemmingsvoorschrift C6.7 'gebied voor gemengde activiteiten'
        - geen garanties werden ingeschreven aangaande de luchterfdienstbaarheden die een aantal beperkingen opleggen ten opzichte van de optimale werking van de luchtvaartnavigatiehulpmiddelen en de radiocommunicatiehulpmiddelen beschreven in ICAO Bijlage 10 (zoals bv. radarinstallaties, Instrumental Landing Systems (ILS) alsook ten opzichte van de bestaande of te ontwerpen vliegprocedures zoals deze beschreven zijn in ICAO PANS-OPS Document 8168[)].
- voor de gebieden aan het uiteinde van de Runway 20 (gelegen voor 02)
    - o in de bestemmingsvoorschrift C8.2 'parkgebied'

- geen garanties werden ingeschreven aangaande de luchterfdienstbaarheden die een aantal beperkingen opleggen ten opzichte van de optimale werking van de luchtvaartnavigatiehulpmiddelen en de radiocommunicatiehulpmiddelen beschreven in ICAO Bijlage 10 (zoals bv. radarinstallaties, Instrumental Landing Systems (ILS)[)]

o in het bestemmingsvoorschrift C.8.6. 'gemengd regionaal bedrijventerrein'

- geen rekening werd gehouden met de luchtvaarterfdienstbaarheden die een aantal beperkingen opleggen ten opzichte van de optimale werking van het ILS-systeem, de Middle Marker en de Radar waardoor geen verdere bouwconstructies kunnen worden toegelaten

o alsook ten onrechte een bestemmingswijziging voorziet van enerzijds agrarische zone naar 'parkgebied' aansluitend op de luchthaven zoals vervat in artikel C8.2 en van anderzijds agrarische zone met (beperkt deel) stortgebied met nabestemming parkgebied naar 'gemengd open ruimte gebied' zoals vervat in artikel C8.3."

7.2.3. De Vlacoro heeft in haar voorwaardelijk advies omstandig rekening gehouden met de bezwaren van de verzoekende partij in de zaak *sub* I, is deze bezwaren grotendeels bijgevallen en heeft ze opgenomen als voorwaarde. Behoudens voor wat betreft het bezwaar geuit aangaande bestemmingsartikel C5.1, waarbij de aangeduide zone A daadwerkelijk uit de afbakening werd gelicht, werd in de bestreden beslissing geen verder gevolg gegeven aan de bezwaren van de verzoekende partij. Zij toont dit als volgt concreet aan:

> "1. Met betrekking tot de bezwaren van verzoekende partij aangaande de clusters C3 en C4
>
> Vastgesteld kan worden dat noch in de bestreden beslissing noch in het advies van VLACORO enige melding wordt gemaakt van de bezwaren aangaande de geviseerde bestemmingsvoorschriften in deze beide clusters.
>
> 2. Met betrekking tot de bezwaren van verzoekende partij aangaande cluster C5
>
> De VLACORO citeerde het bezwaar van verzoekende partij als volgt (Advies VLACORO p. 211 - met betrekking tot bezwaar B188- Stuk 8):
>
> > 'Binnen artikel C5.1 duidde Belgocontrol eveneens een zone B aan die uit het gebied L zou moeten worden weggelaten omwille van de mogelijke verlenging van de Taxiway Noord. Vanuit ATS standpunt wordt sinds lang om veiligheids- en capaciteitsoverwegingen de wens uitgedrukt om de huidige Taxiway noord 'N' te verlengen; op basis van het ontwerp RUP lijkt een verlenging van deze Taxiway niet langer haalbaar.'

De VLACORO stelde dienaangaande:

‘316. Vlacoro stelt voor om voor deze zones A en B (van het gebied L, artikel C5.1) de aangehaalde ruimtelijke bemerkingen duidelijk op te nemen in de stedenbouwkundige voorschriften of anders over te gaan tot één schrapping van deze zone uit het ontwerp RUP, zoals gevraagd door de bezwaarindiener.

317a. Vlacoro ondersteunt de vraag van Belgocontrol [B188], BAC [B100] en de FOD Mobiliteit [B197] tot aanvulling van de stedenbouwkundige voorschriften van art. C5.1 met het oog op het verzekeren van de luchtvaartveiligheid.

3l7b,c. Vlacoro stelt dat het voorschrift van art. C5.1.2 in overeenstemming moet worden gebracht met de bestaande activiteiten en ondersteunt de gevraagde toevoeging.’

Zoals aangegeven in het tweede middel werd middels de bestreden beslissing aan het bezwaar van verzoekende partij slechts gedeeltelijk gevolg gegeven en werd de aangeduide zone A niet meer opgenomen als Specifiek regionaal bedrijventerrein voor luchthavengebonden bedrijven.

De door verzoekende partij aangeduide zone B – dewelke thans het integraal bestemmingsgebied L artikel C.5.l op deze plaats betreft – werd onverkort behouden in het definitief GRUP zodat dient te worden gesteld dat hieraan geen gevolg werd gegeven door de bestreden beslissing.

In de bestreden beslissing is geen enkele motivering of weerlegging terug te vinden aangaande het niet weerhouden van het ingesteld bezwaar door verzoekende partij.

3. Met betrekking tot de bezwaren van verzoekende partij aangaande cluster 6

De VLACORO verwees naar het ingestelde bezwaar van verzoekende partij in haar antwoord op het bezwaar zoals ingesteld door de Federale Overheidsdienst (FOD) Mobiliteit en Vervoer: Luchtvaart als volgt (Advies VLACORO p. 229 - met betrekking tot bezwaar 341-Stuk 8):

‘341. Federale Overheidsdienst (FOD) Mobiliteit en Vervoer: Luchtvaart [BI97]

Ze verwijzen naar de bezwaren van The Brussels Airport Company en Belgocontrol en formuleren volgende bemerkingen:

a. Artikel C6.4 moet aangevuld voorden met een artikel luidende: ‘Alle beheerswerken nuttig en nodig voor het vrijwaren van de luchtverkeersveiligheid zijn toegestaan in de zone tussen de Haachtsesteenweg en de Beaulieustraat in Machelen, deelgemeente Machelen, aan weerszijden van de spoorwegbedding Brussel- Leuven in Machelen, deelgemeente Diegem en aan de Frans Gurinckxstraat in Machelen, deelgemeente Diegem’.

b. Artikel C6.5 en C6.7 moeten aangevuld worden met een artikel luidende: ‘Alle beheerswerken nuttig en nodig voor het vrijwaren van de luchtverkeersveiligheid zijn toegestaan’. In het bezwaarschrift wordt een uitvoerige verantwoording gegeven voor bovenvermelde aanvulling, cf. B100 e, g, h bij cluster C8.

c. Ze verwijzen naar de specifieke opmerkingen en bezwaren van Belgocontrol m.b.t. het correct functioneren van haar luchtvaartcommunicatie- en navigatieapparatuur (o.a. radar- en ILS-systemen) en de vluchtprocedures. Het standpunt dat de huidige

taxiway noord om veiligheids- en capaciteitsredenen verlengd moet kunnen worden, onderschrijft de FOD Mobiliteit en Vervoer - Luchtvaart volledig.'

De VLACORO repliceerde hierop als volgt:

'341 a-c. Vlacoro verwijst naar haar standpunt 340a-c.'

Het bedoelde standpunt van de VLACORO stelt dat:

'340a-c. Vlacoro onderschrijft het belang van luchtverkeersveiligheid en dringt bij de Vlaamse Regering aan op het voorzien van een correcte en effectieve regelgeving. Vlacoro vraagt de ontwerper de stedenbouwkundige voorschriften op dit punt aan te vullen.'

4. Met betrekking tot de bezwaren van verzoekende partij aangaande cluster 8

De VLACORO citeerde het bezwaar van verzoekende partij als volgt (Advies VLACORO p. 239 - met betrekking tot bezwaar B188- Stuk 8):

'355. Belgocontrol [B188]

a. Ze kunnen geen verdere bouwconstructies aanvaarden in het gebied GRB (artikel C8.6) gezien de sterke beperkingen en luchterfdienstbaarheden die gelden inzake beïnvloeding van de werking van het ILS-systeem, de Middle Marker en de Radar.

b. Het gebied ten oosten van het zuidelijke uiteinde van de baan 02/20 (artikel C8.3) staat ingekleurd als gemengd openbaar ruimtegebied. De aanwezige (te hoge) bomen belemmeren vandaag al de luchtverkeersveiligheid: (1) deze bomen zijn hindernissen voor de radars van Belgocontrol en zorgen nu al voor onaanvaardbare problemen op vlak van radardetectie; (2) bomen zijn een aantrekkingsplaats voor vogels, die ernstige incidenten kunnen veroorzaken bij opstijgende en landende vliegtuigen; (3) een parkgebied evenals een bos zijn plaatsen waar het moeilijker is om overzicht te behouden over de activiteiten die daar gebeuren en verhogen de mogelijkheid op aanslagen op de radars (security issue).'

De VLACORO repliceerde hierop als volgt:

'355a,b. Vlacoro verwijst naar haar standpunt 353a,b,e,f,g.'

Het bedoelde standpunt vermeldt het volgende:

'353a,b,e,f,g. Vlacoro onderschrijft het belang van luchtverkeersveiligheid en dringt bij de Vlaamse Regering aan op het voorzien van een correcte en effectieve regelgeving. Vlacoro vraagt de ontwerper de stedenbouwkundige voorschriften aan te passen om aan de internationale verplichtingen tegemoet te komen.'"

7.2.4. De Vlacoro heeft *in extenso* geantwoord op het door de verzoekende partij in de zaak *sub* I ingediende bezwaarschrift, treedt haar bezwaren geheel bij en wijst zelf op het belang van de luchtvaartveiligheid, die noopt tot aanpassing van de bestemmingsvoorschriften van het gewestelijk RUP. De Vlacoro bracht dienvolgens een voorwaardelijk gunstig advies uit voor het deelgebied "het Zaventemse". Specifiek legt de Vlacoro de nadruk op de volgende voorwaarden: "[...] 7° Vlacoro dringt aan op aanvulling van de

stedenbouwkundige voorschriften met het oog op het verzekeren van de luchtverkeersveiligheid (o.a. standpunt 317a)". Daarbij dient opgemerkt dat er eveneens een bezwaar werd ingediend namens The Brussels Airport Company en het Directoraat-generaal Luchtvaart, waarbij *in globo* wordt aangesloten bij het standpunt van de verzoekende partij in de zaak *sub* I en waarbij eveneens gesteld wordt dat omwille van de voorschriften inzake luchtvaartveiligheid en in het bijzonder de luchterfdienstbaarheden er een noodzaak bestaat tot het aanpassen van bepaalde bestemmingswijzigingen, alsook tot wijziging/aanvulling van de stedenbouwkundige voorschriften. Ook deze bezwaren volgt de Vlacoro in haar advies (resp. nrs. 316, 317a, 317b, 340a-c, 341a-c, 353 en 355).

7.3.1. De verzoekende partij in de zaak *sub* II geeft in haar verzoekschrift een gelijkaardige uiteenzetting als vermeld onder randnummer 7.2.1. Zij stelt dat ook zij op 12 april 2011 een bezwaarschrift heeft ingediend, waarbij *in extenso* werd aangegeven dat luchterfdienstbaarheden bestaan om het luchtverkeer op een veilige manier te laten verlopen, dat deze geregeld zijn in de ICAO Bijlage 10 (aeronautische telecommunicatie) en Bijlage 14 (luchthavens), dat ze hoofdzakelijk gaan over hoogtebeperkingen en het vrijhouden van zones van bebouwing of alle andere constructies en/of natuurlijke en kunstmatige hindernissen, zodanig dat de apparatuur die gebruikt wordt om veilig op te stijgen en te landen optimaal kan werken. Zij gaf ook duidelijk aan dat het algemeen gekend is dat zeker in het deel van Europa waar de luchthaven van Zaventem gelegen is, ongevallen op en nabij luchthavens dikwijls veroorzaakt worden door botsingen met vogels. Daarom moet worden vermeden dat het vogelbestand rond luchthavens aangroeit en zodoende dit potentieel gevaar voor vertrekkende en landende vliegtuigen tot een minimum worden gereduceerd. Zoals door haar werd aangegeven, speelt de ruimtelijke ordening daarin een zeer belangrijke rol. Indien er bijvoorbeeld in een straal van drie kilometer rond het einde van de start- en landingsbanen geen (nieuwe) bossen of natuurgebieden worden voorzien, is dat een wezenlijke bijdrage tot de preventie van luchtvaartongevallen. Zij gaf verder aan dat de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening reeds het belang van luchterfdienstbaarheden heeft erkend (zie desbetreffend de vergadering van de commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en

Onroerend Erfgoed van 27/01/2010). Bijkomend werd verwezen naar wat de verwerende partij heeft beslist bij de afbakening van het stedelijk gebied Oostende, inzonderheid deelgebied 9, bouwvrij luchthavengebied, en het stedenbouwkundig voorschrift artikel 9, laatste lid: "In dit gebied geldt om veiligheidsredenen een absoluut bouwverbod met uitzondering van wegwerkzaamheden in functie van de aanleg van een rotonde op de Torhoutsesteenweg".

7.3.2. Concreet werd in het bezwaarschrift van de verzoekende partij in de zaak *sub* II het volgende uiteengezet:

> "l./ Voor wat betreft het gebied ten Noorden van de luchthaven (Cluster 5 van het GRUP VSGB)
>
> Voor wat betreft de bestemming als specifiek regionaal bedrijventerrein voor luchthaven gebonden bedrijven:
>
> - tot wijziging/aanvulling van de bestemmingsvoorschriften vervat in artikel C5.1.1 dient te worden overgegaan zodat het duidelijk is dat er geen strijdigheid is met de gangbare luchterfdienstbaarheden mag zijn of een gevaar voor de luchtverkeersveiligheid
> - tot toevoeging van een bepaling aan het bestemmingsvoorschrift vervat in artikel C5.1.2. dient te worden overgegaan
>
> […].
>
> 2.1 Voor wat betreft de gebieden aan het uiteinde van de Runway 25R (gelegen voor RWY 07L) Cluster 6 van het GRUP VSGB
>
> Door verzoekende partij werd in haar bezwaarschrift van 12 april 2011 duidelijk aangegeven dat de bestemmingsvoorschriften zoals vervat in de artikelen C6.4 tot en met C6.7 geen afdoende garanties bevatten aangaande de dwingende luchterfdienstbaarheden en dienaangaande dienden te worden aangevuld.
>
> […].
>
> 3./ Voor wat betreft de gebieden aan het uiteinde van de Runway 20 (gelegen Cluster 8 van het GRUP VSGB
>
> Hieromtrent werd in eerste instantie ingegaan op de ratio achter de bestemmingen volgens het gewestplan en werd de noodzaak tot behoud van deze bestemmingen in functie luchtverkeersveiligheid uitvoerig uiteengezet.
>
> In die zin gaf verzoekende partij aan dat ter vrijwaring van de luchtverkeersveiligheid:
>
> - de zone in het verlengde van RWY 20 (en voor RWY 02) de bestemming als gemeenschapsvoorzieningen en voorzieningen van openbaar nut dient te behouden met het oog op het voldoen aan de voorschriften van de Conventie voor de Internationale Burgerluchtvaart terwijl deze zone nu wordt overschreven als zone voor spoorwegen (artikel C8.1.) enerzijds en als bouwvrij agrarisch gebied (BAG) (artikel C8.4) anderzijds

- de zone die nu wordt aangeduid als parkgebied (artikel C8.2) de bestemming als agrarische zone dient te behouden met het oog op het voldoen aan de voorschriften van de Conventie van de Internationale Burgerluchtvaart, inzonderheid het zoveel als mogelijk vermijden van luchtvaartongevallen door toedoen van 'bird strike'.

In tweede instantie werd door verzoekende partij voorgesteld om aanvullingen/wijzigingen aan de bestemmingsvoorschriften vervat in de artikelen C8.3 tot en met C8.6. door te voeren die ertoe moeten leiden dat er een garantie aangaande de luchtvaartveiligheid en het naleven van de dwingende luchterfdienstbaarheden kan worden ingebouwd.

Meer bepaald wordt gevraagd om expliciet als stedenbouwkundig voorschrift toe te voegen dat alle beheerswerken nuttig en nodig voor het vrijwaren van de luchtverkeersveiligheid zijn toegestaan."

7.3.3. Ook de verzoekende partij in de zaak *sub* II concludeert dat de bestreden beslissing zelfs geen melding maakt van de door haar, door Belgocontrol en het Directoraat-generaal Luchtvaart ingediende bezwaren, in het bijzonder voor wat betreft de voorschriften inzake luchtverkeersveiligheid waaraan door de gewijzigde bestemmingen en door de inwerkingtreding van de bestemmingsvoorschriften afbreuk zal worden gedaan.

7.4.1. De verzoekende partij in de zaak *sub* III houdt een gelijkaardig betoog in verband met de door haar bestreden voorschriften van het gewestelijk RUP. Zij voegt eraan toe dat de "pertinentie" van het vaag "engagement" van de verwerende partij wordt "tegengesproken door het feit dat er meermaals expliciet (maar ontoereikend) wordt verwezen naar de luchtverkeersveiligheid zowel in het verordenend gedeelte van het bestreden besluit als in de toelichtingsnota". De verzoekende partij verwijst daarbij naar het voorschrift C.5.1.2.

7.5. De verwerende partij antwoordt dat de verzoekende partij in de zaak *sub* II geen persoonlijk belang heeft waar zij naar de luchtverkeersveiligheid verwijst. Daarenboven wijst de verwerende partij erop dat de artikelen 2 en 3 van de formelemotiveringswet niet kunnen worden ingeroepen tegen een ruimtelijk uitvoeringsplan aangezien dit verordenende kracht bezit.

Wat de bezwaren aangaande de clusters C3 en C4 betreft, repliceert de verwerende partij in de zaak *sub* I dat deze door de Vlacoro

afdoende werden beantwoord. Wat de bezwaren omtrent cluster C5 betreft, stelt zij in alle zaken dat op advies van de Vlacoro het deelgebied A uit het plangebied werd gelicht. Hiermee komt de verwerende partij aan het advies tegemoet. Bovendien werd in het stedenbouwkundig voorschrift C5.1.2 voorrang gegeven aan de luchtverkeersveiligheid.

Wat de bezwaren omtrent cluster C6 betreft, erkent de Vlacoro dat de plannende overheid niet zomaar regels in verband met het aanplanten en snoeien van hoogstammige bomen in stedenbouwkundige voorschriften kan verankeren. Daarom vraagt de Vlacoro om een effectieve regelgeving uit te werken. Zoals het een zorgvuldige overheid betaamt, organiseert de Vlaamse Regering hiervoor het nodige overleg met de betrokken instanties. Dit wordt in de bestreden beslissing benadrukt.

Wat de cluster C8 betreft, bevestigen de verzoekende partijen in de zaken *sub* I en II zelf dat hun bezwaren door de Vlacoro werden beantwoord. Het middel mist juridische grondslag wanneer deze partijen te allen tijde een antwoord eisen op hun bezwaar in de bestreden beslissing zelf. De rode draad doorheen de behandeling van de bezwaren door de Vlacoro houdt in dat elke bezwaarindiener een afdoende antwoord moet terugvinden op diens bezwaar in het advies van de Vlacoro. Tot slot en ten overvloede verwijst de verwerende partij in de zaken *sub* I en II naar de passage uit de bestreden beslissing waarin uitdrukkelijk op het advies van de Vlacoro wordt geantwoord en geeft zij een overzicht van de stedenbouwkundige voorschriften uit de cluster C8 die aan de luchtverkeersveiligheid zijn gerelateerd. In de zaak *sub* III stelt de verwerende partij met betrekking tot de cluster C8, dat de uiteenzetting van de verzoekende partij tegenstrijdig is en dat zij uit het oog verliest dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen toekomstgericht zijn en dat de uitvoering of de flankerende maatregelen ervan zich in de toekomst situeren, waardoor het onmogelijk is om die maatregelen op sluitende wijze in de stedenbouwkundige voorschriften te verankeren, gegeven dat ook door de Vlacoro wordt bevestigd.

De verwerende partij concludeert, wat de zaken *sub* I en *sub* II betreft, dat de verzoekende partij niet kan voorhouden dat de luchtvaarterfdienstbaarheden genegeerd worden. Er werd voldoende aandacht aan besteed, voor zoveel dit binnen de planologische context mogelijk was. De Vlaamse Regering heeft zich geëngageerd om een verder beleid uit te stippelen in overleg met de belangrijke actoren, waaronder de verzoekende partijen. In de zaak *sub* III stelt zij daarbij aansluitend dat in alle luchtvaartrelevante deelgebieden de nodige voorschriften werden ingelast om de luchtverkeersveiligheid te waarborgen, voor zoverre dit planologisch vertaalbaar was, en dat uiteraard nog een verder beleid dient te worden uitgestippeld om binnen elk beleidsdomein de nodige efficiënte maatregelen te kunnen nemen.

7.6. De verzoekende partij dupliceert in haar memorie van wederantwoord in de zaak *sub* I dat de Raad van State in het kader van de toepassing van artikel 2.2.1 VCRO in elk geval kan beoordelen of de verwerende partij bij de goedkeuring van het bestreden gewestelijk RUP heeft nagegaan of de feitelijke toestand daadwerkelijk in beschouwing werd genomen, of er een afdoende verantwoording voorligt op basis waarvan een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd en dat de Raad tot de vernietiging van het (deel)RUP kan overgaan, wanneer de verzoekende partij afdoende aantoont dat dit niet het geval is. Het middel van de verzoekende partij dient in die zin te worden begrepen, dat de verwerende partij heeft nagelaten rekening te houden met het gegeven dat afbreuk zal worden gedaan aan het optimaal functioneren van de aanwezige ILS-systemen en RADAR- installaties, waarvoor de verzoekende partij in elk geval dient in te staan. De verwerende partij is er dan ook aan voorbijgegaan dat in de geviseerde bestemmingsvoorschriften geen afdoende rekening werd gehouden met de luchterfdienstbaarheden, zodat geen afdoende verantwoording voorligt om tot de geplande bestemmingswijziging over te gaan. In een RUP kan geen afbreuk worden gedaan aan de federale bevoegdheid inzake luchtvaartveiligheid. In elk geval kan de gewestelijke plannende overheid geenszins in een gewestelijk RUP de federaal te omkaderen luchtvaartveiligheid ondergeschikt maken aan de ruimtelijke ordening of de ruimtelijke planning. Immers zou hierdoor op onherstelbare wijze afbreuk kunnen worden gedaan aan de

luchterfdienstbaarheden en de waarborgen voor de luchtverkeersveiligheid. Het middel is in die zin dan ook geenszins onontvankelijk.

In de zaken *sub* I en II dupliceert de verzoekende partij verder dat uit het door de verwerende partij aangegeven citaat van het bestreden besluit enkel kan worden afgeleid dat zij de noodzaak erkent om met de luchtverkeersveiligheid in tal van gebieden van het gewestelijk RUP rekening te houden en dat een algemene regeling zich opdringt, terwijl naar een niet nader gespecificeerd en vooralsnog onbestaand "flankerend beleid" wordt verwezen. Dit alles heeft als gevolg dat de problemen die in de bezwaren van onder meer de verzoekende partijen aan bod kwamen, zonder oplossing blijven tot er een toekomstig en eventueel gebiedsdekkend flankerend beleid komt. Uit de bestreden beslissing kan niet worden afgeleid op welke wijze dit beleid zal worden uitgewerkt of welke garanties worden ingebouwd waaruit zou blijken dat daadwerkelijk met de luchtverkeersveiligheid rekening wordt gehouden.

7.7. De verzoekende partij in de zaak *sub* III merkt in haar laatste memorie met betrekking tot het voorschrift C5.1.2 nog op dat dit "effectief rekening heeft gehouden met de bezwaren van o.m. verzoekende partij inzake de luchtverkeersveiligheid", "wat bewijst dat het perfect mogelijk was om alle opmerkingen in het GRUP zelf te regelen, en niet in een later 'flankerend beleid'".

Beoordeling

8.1. De exceptie van de verwerende partij dat de verzoekende partij in de zaak *sub* II geen persoonlijk belang heeft, waar zij verwijst naar de luchtverkeersveiligheid, wordt verworpen om de reden vermeld onder randnummer 6.6.

8.2. Het middel heeft als uitgangspunt dat de verzoekende partijen in het raam van het openbaar onderzoek een bezwaarschrift hebben ingediend, waarin zij voor delen van de clusters C3, C4, C5, C6 en C8 hebben opgeworpen

dat een aantal stedenbouwkundige voorschriften problemen opleveren voor de luchterfdienstbaarheden en de luchtverkeersveiligheid.

8.3. De Vlacoro had bij de totstandkoming van het bestreden besluit tot taak om de resultaten van het openbaar onderzoek en de inhoud van de ingediende opmerkingen en bezwaren te verwerken en te evalueren. Het zorgvuldigheidsbeginsel vereist dat de Vlaamse regering bij de definitieve vaststelling van het gewestelijk RUP rekening houdt met de inhoud van dit advies en op een adequate en gemotiveerde wijze verantwoordt welke de redenen van goede ruimtelijke ordening zijn die desgevallend noodzaken om van het advies van de Vlacoro af te wijken.

8.4. Zoals de verzoekende partijen terecht opmerken, onderschrijft de Vlacoro hun bezwaren inzake de luchterfdienstbaarheden en de luchtverkeersveiligheid en dringt zij bij de Vlaamse regering aan "op het voorzien van een correcte en effectieve regelgeving" en bij de ontwerper om onder meer "de stedenbouwkundige voorschriften aan te passen om aan de internationale verplichtingen tegemoet te komen", of nog "de stedenbouwkundige voorschriften […] aan te vullen", "met het oog op het verzekeren van de luchtverkeersveiligheid", of gedeelten uit het plan weg te laten omdat "ingrijpende wijziging" noodzakelijk is.

In fine van het advies van de Vlacoro wordt nogmaals aangedrongen "op aanvulling van de stedenbouwkundige voorschriften met het oog op het verzekeren van de luchtverkeersveiligheid".

8.5. In het bestreden besluit wordt inzake de door de verzoekende partijen en de Vlacoro aangekaarte problematiek van de luchterfdienstbaarheden en luchtverkeersveiligheid gesteld "dat er momenteel overleg lopend is tussen de verschillende bevoegde overheden voor het vastleggen van de generieke aspecten van de luchtverkeersveiligheid", dat "behoudens enkele specifieke vragen zoals in cluster C8, […] het noodzakelijk [is] dat de problematiek in zijn geheel een correcte oplossing krijgt", dat "het *ad hoc* opnemen van bepalingen voor enkele

beperkte gebieden enkel en alleen omdat ze in een deelgebied van voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan liggen […] niet wenselijk [is], omdat er geen enkele garantie is dat de voorgestelde maatregelen in lijn zullen zijn met de uiteindelijke oplossing voor de gestelde problematiek", dat dit "bovendien" zou leiden tot "een gefragmenteerde en niet-gebiedsdekkende benadering van luchtvaartveiligheid", dat "bovendien het bestaand ruimtelijk ordeningsinstrumentarium slechts in een beperkt aantal gevallen geschikt [is] om deze regels op te leggen en te doen naleven", en dat "de Vlaamse Regering [zich] engageert […] om dit verder uit te werken in het kader van het flankerend beleid".

8.6. De verwerende partij erkent derhalve dat de problematiek van de luchtvaartveiligheid bestaat en reëel is, maar verzaakt aan de regeling ervan in de voorschriften van het gewestelijk RUP, om in de plaats enkel een "engagement" te formuleren om later een "flankerend beleid" te ontwikkelen en "overleg" te plegen met de bevoegde overheden om aan de problematiek "een correcte oplossing" te geven. Door de door de verzoekende partijen aangevoerde bezwaren inzake de luchterfdienstbaarheden en luchtverkeersveiligheid en het advies van de Vlacoro dat deze bezwaren bijtreedt, af te doen als elementen die pas op een later en verder onbepaald tijdstip een oplossing behoeven, oplossing waarvan de strekking en inhoud verder niet wordt aangegeven of geduid, komt de verwerende partij niet op een voldoende zorgvuldige manier aan het door haarzelf erkende probleem tegemoet.

Het betoog van de verwerende partij dat het bestaand ruimtelijk ordeningsinstrumentarium "slechts in een beperkt aantal gevallen geschikt" zou zijn om desbetreffende regels op te leggen en te doen naleven, overtuigt niet, temeer nu deze partij dit wel mogelijk heeft geacht voor wat het voorschrift C5.2.1 betreft, en zij niet afdoende verduidelijkt waarom dit in andere gevallen niet zou kunnen.

8.7. Gelet op wat voorafgaat, laten de verzoekende partijen terecht gelden dat de door hun opgeworpen, door de Vlacoro bevestigde, en in het bestreden besluit erkende problemen inzake de luchtvaartveiligheid met het

bestreden gewestelijk RUP "zonder oplossing blijven", zonder dat daarvoor een afdoende en geldig motief voorhanden blijkt. Het bestreden gewestelijk RUP werd in zoverre op onzorgvuldige wijze vastgesteld.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De zaken A. 204.251/X-15.056, A. 204.252/X-15.057 en A. 204.276/X-15.068 worden gevoegd.

2. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse regering van 16 december 2011 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "afbakening VSGB en aansluitende open ruimtegebieden", in zoverre dit de artikelen C0.2, C4.1, C4.3, C5.1.1, C5.1.3, C5.1.4, C5.1.5, C6.4, C6.5, C6.6, C6.7, C8.1, C8.2, C8.3, C8.4, C8.5, C8.6, C8.7 en C8.12 betreft.

De Raad van State verwerpt de beroepen voor het overige.

3. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijk vernietigde besluit.

4. In alle zaken wordt de verwerende partij verwezen in de kosten van de beroepen tot nietigverklaring, begroot op 525 euro.

In de zaak *sub* I worden de tussenkomende partijen verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 625 euro, ieder voor een vijfde.

In de zaak *sub* II worden de tussenkomende partijen verwezen in de kosten van de tussenkomsten, begroot op 750 euro, ieder voor een zesde.

In de zaak *sub* III worden de tussenkomende partijen verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 625 euro, ieder voor een vijfde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zeventien juni 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

	Johan Lust,	kamervoorzitter,
	Jan Clement,	staatsraad,
	Stephan De Taeye,	staatsraad,

bijgestaan door

	Astrid Truyens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Astrid Truyens	**Johan Lust**